

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

11 квітня 2019 р.

Київ

№ 33-рк

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали дослідження та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 12.02.2019 № 127-01/721-п,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (2) Порушення вчинене шляхом повідомлення на етикетці рідини для розпалювання, зокрема рідини для розпалювання торговельної марки «ДОМО» (далі – ТМ «ДОМО»), невизначеному колу осіб неправдивих відомостей внаслідок обраного способу їх викладення, а саме, зазначення напису «ЕСО без запаха» з позначенням «ЕСО», у той час як у товариства з обмеженою відповідальністю «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» відсутні відповідні підтвердні документи, видані уповноваженими органами, які підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товару цього суб'єкта господарювання.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідачем є товариство з обмеженою відповідальністю «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» (далі – ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ», Товариство) (пров. Двадцять третього серпня, буд. 4, м. Харків, Харківська обл., 61103, ідентифікаційний код юридичної особи 31233443).
- (4) ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, зареєстроване 30.07.2004.
- (5) Основним видом господарської діяльності Товариства, згідно з КВЕД 20.59, є виробництво іншої хімічної продукції, н. в. і. у.
- (6) Отже, Товариство є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ОБСТАВИНИ, ВСТАНОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

- (7) Під час проведення Комітетом дослідження щодо дій суб'єктів господарювання з поширення на етикетках (упаковках) продукції написів «Еко», «еко», «Есо», «Екологічна», «Екологічно чиста» тощо Комітетом було надіслано вимоги про

надання інформації на адреси суб'єктів господарювання, зокрема направлено вимогу ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ».

- (8) За наявною в Комітеті інформацією, ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» здійснює виробництво та реалізацію хімічної продукції, зокрема рідини для розпалювання торговельної марки «ДОМО» (далі – Продукція).
- (9) Зовнішнє оформлення етикетки Продукції виробництва ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ», зокрема рідини для розпалювання торговельної марки «ДОМО» (далі – ТМ «ДОМО»), має такий вигляд:

- (10) Так, на лицьовій стороні етикетки, крім інших написів, міститься такий: «ЕСО без запаха» з позначенням «ЕСО».
- (11) У своєму листі від 02.11.2016 № 183/11/16 (zareєстрований у Комітеті 08.11.2016 за № 8-127/10761) ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» зазначило, що виробництво Продукції саме з такою етикеткою здійснюється з 17.04.2012, а її реалізація – з 18.04.2012.
- (12) ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» повідомило Комітет про те, що відповідальність за інформацію, розміщену на етикетках Продукції, несе ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ». Директор Товариства – Валкова Інна Василівна.
- (13) Товариство зазначило, що не використовує на етикетках Продукції екологічне маркування «ЕСО», натомість використовує напис «Есо без запаха».
- (14) Товариство зазначило, що правомірно використовує напис «Есо» на етикетках своєї продукції, оскільки напис «Есо» не є відокремленим від напису «без запаха» та означає використання у виробництві продукції деароматизованих речовин.
- (15) Щодо зазначення екологічного маркування «ЕСО» на етикетці Продукції Товариство не надало підтвердних документів, які видані уповноваженими органами та які підтверджують, що Продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції.
- (16) Товариство повідомило Комітет про те, що основним покупцем Продукції є ТОВ «ХАДО», також реалізація Продукції здійснювалась фізичним особам Пересипкіну І.І., Ракітній А.С., Бочкарьову В.І. Подальший перепродаж продукції Товариство не аналізує. Безпосередньо з торговельними мережами ТОВ «ХАДО ТЕХНОЛОГІЯ» не має господарських відносин.
- (17) За інформацією ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ», вартість реалізації одиниці Продукції у 2014 році становила 4,86 – 8,08 грн (без ПДВ). Обсяг реалізації становив 38 036,15 грн (без ПДВ).
- (18) За інформацією ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ», вартість реалізації одиниці Продукції у 2015 році становила 8,30 – 11,57 грн (без ПДВ). Обсяг реалізації становив 17 357,32 грн (без ПДВ).

- (19) За інформацією ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ», вартість реалізації одиниці Продукції у 2016 році (з 01.01.2016 по 12.10.2016) становила 11,65 – 13,23 грн (без ПДВ). Обсяг реалізації становив 5 166,38 грн (без ПДВ).
- (20) На січень 2019 року в Комітеті відсутня інформація щодо припинення використання Товариством на етикетках Продукції позначення «Есо».
- (21) З огляду на викладене, Комітетом встановлено, що ТОВ «ХАДО ТЕХНОЛОГІЯ» використовує на етикетці рідини для розпалювання ТМ «ДОМО» напис «Есо без запаха» з позначенням «Есо» з 17.04.2012.

4. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ

- (22) Відповідно до частини сьомої статті 29 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (далі – Закон) забороняється при маркуванні продукції, яка не відповідає вимогам цього Закону, використовувати позначення з написами «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», словами з префіксом «біо» тощо.
- (23) Відповідно до пункту 35 Технічного регламенту з екологічного маркування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 № 529 (далі – Технічний регламент) (діяв до 17.01.2018), для застосування екологічного маркування суб'єкт господарювання повинен пройти процедуру оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям в органі з екологічного маркування.
- (24) Відповідно до зазначеного Технічного регламенту встановлено наступне.

Екологічне маркування – коротко і точно сформульований напис, символ чи зображення, що наноситься на етикетку або пакування продукції чи наводиться у документації на продукцію, технічних бюлетенях, рекламних матеріалах з метою зазначення певної екологічної характеристики продукції, компонента або пакування.

Відповідність продукції встановленим екологічним критеріям підтверджується сертифікатом екологічного маркування.

Екологічна сертифікація – процедура, під час якої визнаний в установленому порядку орган з екологічного маркування документально засвідчує відповідність продукції встановленим екологічним критеріям.

Орган з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям (орган з екологічного маркування) – незалежний від суб'єкта господарювання орган, який у своїй діяльності керується програмою екологічного маркування відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024 «Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи»).

- (25) Отже, екологічна сертифікація, зокрема засвідчення відповідності продукції екологічним критеріям, здійснюється визнаним в установленому порядку органом з екологічного маркування. Відсутність належного факту встановлення відповідності продукції, що позиціонується як екологічна, екологічним критеріям є підставою не вважати таку продукцію екологічною.
- (26) Відповідно до Технічного регламенту орган з екологічного маркування не може:
- бути розробником, виробником, постачальником, монтажником або прямо залученим до зазначених видів діяльності, а також власником, користувачем, утримувачем продукції, яку він оцінює, крім продукції для власного споживання;
 - бути представником суб'єкта господарювання;
 - провадити будь-який вид діяльності, що може вплинути на незалежність його експертизи або неупередженість щодо діяльності з екологічної сертифікації, до якої він залучений,

зокрема, надання консультаційних послуг або порад суб'єктові господарювання, продукція якого заявлена на сертифікацію.

- (27) Для проведення процедури з оцінки відповідності орган з екологічного маркування повинен мати:
- методичку системи управління якістю, відповідно до якої проводиться оцінка відповідності;
 - методичку провадження діяльності органу з екологічного маркування, в якій визначаються його завдання, чисельність персоналу, необхідного для проведення процедури з оцінки відповідності, ступінь складності технології виробництва продукції і характер виробничого процесу (партия продукції або продукція, що випускається серіями);
 - необхідну матеріально-технічну базу для забезпечення виконання завдань з проведення оцінки відповідності.
- (28) Персонал органу з екологічного маркування повинен мати необхідну освіту, підготовку, досвід у виконанні завдань з проведення оцінки відповідності та навички складання відповідних звітів.
- (29) Відповідно до статті 1 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» акредитація органів з оцінки відповідності – засвідчення національним органом України з акредитації того, що орган з оцінки відповідності відповідає вимогам національних стандартів, гармонізованих з відповідними міжнародними та європейськими стандартами, та у разі необхідності будь-яким додатковим вимогам щодо акредитації у відповідних сферах для провадження визначеної діяльності з оцінки відповідності.
- (30) Відповідно до статті 6 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» акредитація здійснюється національним органом України з акредитації.
- (31) Наказом Міністерства економіки України від 04.01.2002 № 5 було утворено Національне агентство з акредитації України та затверджено Положення про Національне агентство з акредитації України.
- (32) У зв'язку з викладеним, Комітет для з'ясування питання, чи є в Україні органи з екологічного маркування, які уповноважені на проведення екологічної сертифікації, листом від 16.09.2016 № 127-26/09-9800 звернувся до Національного агентства з акредитації України.
- (33) За інформацією, отриманою від Національного агентства з акредитації України, з 16.07.2013 по 26.09.2016 немає жодного акредитованого органу з оцінки відповідності.
- (34) Відповідно до статей 1, 24 і 33 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» визначаються правові та організаційні засади здійснення добровільної оцінки відповідності, зокрема добровільна оцінка відповідності здійснюється органом з оцінки відповідності, що призначається центральним органом виконавчої влади та оцінка відповідності якого здійснюється національним органом України з акредитації. Попередня редакція вказаного Закону, що врегулював аналогічні питання, а саме, Закону України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності», статті 1 та 28, також визначав необхідність призначення та акредитації органу з оцінки відповідності.
- (35) Пункт 3 Технічного регламенту встановлює, що орган з екологічного маркування, що є органом з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям, має бути визнаний в установленому порядку. Відповідно до пункту 1 статті 1 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» додержання вимог технічного регламенту є обов'язковим та органи з оцінки відповідності, що виконують свої завдання з оцінки відповідності згідно з відповідними технічними регламентами, призначаються центральним органом виконавчої влади.

- (36) За наявною в Комітеті інформацією, на квітень 2012 року, коли Товариство почало використовувати у своїй господарській діяльності на етикетці Продукції напис «Есо без запаху» з позначенням «Есо», ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» не мало сертифіката Центру екологічної сертифікації та маркування ВГО «Жива планета».
- (37) Окремо зазначаємо, що національний стандарт України ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічне маркування 1 типу є документом, який детально прописує принципи та методи, за якими орган з оцінки відповідності має проводити оцінку відповідності продукції на відповідність вимогам екологічних критеріїв. Цей документ не визначає порядку призначення та акредитації органу з оцінки відповідності, оскільки такий порядок визначається Законом України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» та постановою Кабінету Міністрів України № 529 від 18.05.2011, і потреба в такому нормативно-правовому дублюванні відсутня.
- (38) Також звертаємо увагу на те, що стандартом ISO/IEC 17065:2012 «Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси, послуги» встановлено перелік критеріїв для органів сертифікації (зокрема, вимоги до структури, вимоги до персоналу, вимоги зовнішніх ресурсів, вимоги до процесу оцінювання, аналізування та прийняття рішення щодо сертифікації). Окремо у вступі до цього стандарту зазначено, що його можна використовувати як документ з переліком критеріїв для акредитації або призначення органами державної влади органів сертифікації. Отже, у самих стандартах зазначено про необхідність акредитації та призначення органами державної влади органів з оцінки відповідності.
- (39) Важливим є розуміння принципу добровільної сертифікації. Така сертифікація є добровільною для суб'єкта, який на власний розсуд приймає рішення про те, чи буде він виробляти екологічну продукцію або ж звичайну. У разі якщо він прийняв рішення на користь екологічної продукції і планує наносити відповідне маркування, то проходження процедури сертифікації у належно акредитованому й призначеному органі з оцінки відповідності стає для нього обов'язковим. Будь-які посилання на добровільність екологічної сертифікації як аргумент для відсутності імперативних норм для органу з оцінки відповідності, який проводить такі сертифікації, є безпідставними та неаргументованими. Лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 11.10.2016, в якому зроблено висновок про відсутність потреби в акредитації органів з оцінки відповідності, що мають намір працювати в добровільній сфері, не є нормативно-правовим актом та не встановлює правових норм, як власне в ньому й зазначено.

5. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (40) Отже, ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» на етикетці рідини для розпалювання ТМ «ДОМО» розміщує напис «Есо без запаху» з позначенням «Есо», не маючи сертифікатів, дозвільних документів, які видані уповноваженими на те органами та які підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції. Отже, зазначена інформація є неправдивою.
- (41) Обираючи серед аналогічних товарів, пересічний покупець сподівається отримати продукт, що відповідає його потребам, керуючись інформацією, заявленою виробником, зокрема, про те, що зазначений продукт відповідає критеріям екологічного маркування.
- (42) За наявною в Комітеті інформацією, не всі суб'єкти господарювання під час реалізації своєї продукції, зокрема рідини для розпалювання, використовують на етикетках своєї продукції такий напис, як «Есо», або будь-які інші позначення з написами «Есо». Отже, ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» могло отримати неправомірні переваги в конкуренції відносно інших суб'єктів господарювання, які не використовують таке позначення.

- (43) Відповідно до частини першої статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (44) Отже, ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» поширювало шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдиві відомості на етикетках рідини для розпалювання ТМ «ДОМО» про споживчі властивості Продукції внаслідок обраного способу їх викладення, а саме, з використанням в оформленні етикетки рідини для розпалювання ТМ «ДОМО» напису «ЕСО без запаха» з позначенням «ЕСО», не маючи дозвільних документів, виданих уповноваженими органами, які підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.
- (45) У зв'язку з тим, що на етикетці Продукції зазначено неправдиву інформацію – напис «ЕСО без запаха» з позначенням «ЕСО», це могло вплинути на наміри споживачів стосовно придбання Продукції ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» саме як продукції, яка має відповідні екологічні властивості.
- (46) Отже, дії ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» щодо оформлення обраним способом етикетки рідини для розпалювання ТМ «ДОМО», зокрема розміщення на етикетці напису «ЕСО без запаха» з позначенням «ЕСО», можуть містити ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення на етикетках Продукції інформації, яка є неправдивою через спосіб її викладення, що може ввести в оману споживачів щодо її характеристик.
- (47) Повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей про характеристики продукції через розміщення на етикетці Продукції інформації таким способом могло вплинути на наміри споживачів щодо придбання Продукції та набуття ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» більш вигідного становища порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на відповідному ринку.
- (48) Отже, ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» могло посилити конкурентну позицію та отримати неправомірні переваги в конкуренції не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей щодо характеристик Продукції.
- (49) У зв'язку з викладеним та враховуючи, що в Комітеті відсутня інформація про надходження звернень щодо випадків введення в оману споживачів Продукції виробництва ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» щодо екологічних характеристик Продукції та інформація, яка б свідчила, що дії ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» надаються обов'язкові для розгляду рекомендації.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає товариству з обмеженою відповідальністю «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії щодо використання товариством з обмеженою відповідальністю «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» на етикетці рідини для розпалювання торговельної марки «ДОМО» напису «ЕСО без запаху» з позначенням «ЕСО», які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, та утриматися від вчинення подібних дій у подальшому.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ